

Kommunledningsförvaltningen
Johanna Sköld
Kommunsekreterare
Johanna.skold@enkoping.se

Valnämnden

Meddelandeärenden till valnämnden, 2023-11-21

Förslag till beslut

Valnämnden tar del av informationen.

Beskrivning av ärendet

Meddelandeärenden är en sammanställning av ärenden och beslut som meddelats Enköpings kommun och som bör komma valnämnden till dels för kännedom.

Följande beslut eller handlingar har inkommit till valnämnden för kännedom:

- Nyhetsbrev från Valmyndigheten, 2023:10V

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2023-11-08
Nyhetsbrev, valmyndigheten, 2023:10V, 2023-10-12

Valmyndighetens nyhetsbrev 2023:10V

Det här nyhetsbrevet innehåller:

- Trycka egna handledningar
- Stöd i arbetet med valsäkerhet på Valcentralen
- Incidenter vid valen 2022
- Handledningen för valgeografi är publicerad
- Statsbidraget för EU-valet är ännu inte beslutat

Trycka egna handledningar

Om er kommun på egen hand vill trycka handledningar för röstmottagare och ordförande finns möjligheten att få Valmyndighetens framtagna handledningar i Word-format. Handledningarna för röstmottagare och ordförande kommer vara klara i digitalt format i början på december i år.

Mejla valadm@val.se om ni är intresserade av detta så återkommer vi med mer information!

Stöd i arbetet med valsäkerhet på Valcentralen

På Valcentralen finns nu mycket att ta del av inom området valsäkerhet inför det kommande EU-valet 2024. På valsäkerhetssidan hittar du:

- Digital utbildning i valsäkerhet
- Handledning i verksamhetsskyddsanalys
- Wordmall för verksamhetsskyddsanalys
- Dimensionerande hotbild inför EU-valet
- Tips och erfarenheter från kommuner gällande valsäkerhet
- Fyra studier: Hot mot svenska val, Incidenter under 2018 och 2019, Rättsligt ramverk för att bemöta påverkan genom information samt Digitala diskussioner under valen 2022

Vi rekommenderar att börja med den digitala utbildningen i valsäkerhet. Den togs fram inför valen 2022 men är högst aktuell även inför EU-valet. Nästa steg är att starta arbetet med kommunens verksamhetsskyddsanalys (eller risk- och sårbarhetsanalys). Som stöd i detta arbete rekommenderar vi er att ta hjälp av kommunens interna kompetenser vad gäller beredskaps- och säkerhetsfrågor. Andra kompetenser som kan vara till stor nytta i det förberedande arbetet är exempelvis IT-säkerhet, HR och kommunikation. Att samverka inom kommunen och inom de nätverk kommunen har är ytterligare något vi varmt rekommenderar.

Datum
2023-10-12

Valmyndigheten har tilldelats tillfälliga medel för att stärka valsäkerheten under valåret 2024. Hur dessa medel ska användas återkommer vi kring i ett senare skede.

Incidenter vid valen 2022

Inför valen 2022 tog Valmyndigheten fram en uppdaterad rutin för incidentrapportering från valadministrationen gällande händelser som inneburit avvikelser från föreskriven ordning i vallagen och som skett på grund av antagonistisk påverkan, systemfel eller naturhändelser. Incidentrapporteringen var en viktig del i Valmyndighetens arbete med att stärka skyddet av de allmänna valen, skapa en uppfattning om förekomsten av avvikelser samt ta fram nationella lägesbilder före, under och efter valdagen 2022.

Fram till den 17 oktober 2022 hade 653 händelser rapporterats till Valmyndigheten, av dessa bedömdes 489 utgöra incidenter enligt de kriterier som på förhand tagits fram. I eftervalsenkäten angav emellertid 158 kommuner att ca 1400 incidenter inträffat. Fem länsstyrelser uppgav att de totalt haft nio incidenter. De inrapporterade incidenterna bedömer vi kan ses som ett relativt representativt stickprov.

Av de inrapporterade incidenterna inträffade 64,4% under förtidsröstningen och 35,4% under valdagen. Endast en incident inträffade efter valdagen.

Kategori	Antal incidenter	Andel av incidenterna
Valsedelsrelaterat	334	68,3 %
Påverkan mot valadministrationen	69	14,1 %
Misstänkt otillbörlig propaganda	37	7,6 %
Brand, översvämning, larm etc.	18	3,7 %
Misstänkt otillbörlig verkan vid röstning	15	3,1 %
Skadegörelse eller sabotage	12	2,5 %
IT och telefoni	4	0,8 %
Totalt	489	100 %

Under förtidsröstningsperioden, likväl som under valdagen, var en klar majoritet av de incidenter som rapporterades in till Valmyndigheten valsedelsrelaterade; valsedlar försvann, stals eller gömdes och ordningen i valsedelstället ändrades. Den näst vanligaste incidentkategorin (14,1 procent) var olika former av påverkan mot valadministrationen såsom ordningsstörningar och hot mot röstmottagare. Den tredje vanligaste anledningen till avvikelser gentemot vallagens bestämmelser (7,6 procent) var förekomsten av misstänkt otillbörlig propaganda på röstmottagningsställen. Det rörde sig om allt från mer eller mindre upprörda partirepresentanter till uppsatta klistermärken och flyers som delats ut inne på röstmottagningsställen.

Liknande format för incidentrapportering kommer att finnas även vid EU-valet 2024 men hur strukturen och rutinen slutligen kommer att se ut återkommer vi till efter årsskiftet.

Datum
2023-10-12

Handledningen för valgeografi är publicerad

Handledningen för valgeografi del 1 & 2 är publicerad och finns att läsa på Valcentralen. Denna nya version innehåller instruktioner för valgeografihantering i Valid för kommuner och länsstyrelser.

Statsbidraget för EU-valet är ännu inte beslutat

Under valkonferensen var det några kommuner som ställde frågor om det statsbidrag som kommunerna brukar tilldelas för valarbetet, men det är ännu inte beslutat.

Regeringen utfärdar inför varje valtillfälle en förordning som reglerar statsbidragets storlek och hur det ska betalas ut. Tidigare val har förordningen beslutats nära årsskiftet och fördelningen har baserats på de uppgifter om antal röstberättigade i varje kommun som vi på Valmyndigheten ska ta fram i början av mars. Förordningen har också reglerat att utbetalningen görs av oss, med ett sista datum i april.

Vi tror att tidplanen kommer att vara liknande detta val men meddelar er genom nyhetsbrev så snart vi har mer information. Om ni inför ert budgetarbete under våren utgår från statsbidraget som betalades ut 2019, vänligen ha i åtanke att det då utgick ett extra bidrag för avskärmningarna av valsedlar.

Har du missat tidigare nyhetsbrev?

På Valcentralen hittar du tidigare utskickade nyhetsbrev

Med vänliga hälsningar

Valmyndigheten